

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : जून - २०२२

सहावे सत्र

विषय : सामाजिक कायदे (25 CP 602)

दिनांक : १८/०६/२०२२ गुण: ६० वेळ: स.१०.०० ते दु. १२.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (१०)

१. प्रत्येक देशाच्या संविधानाला स्वतःचे एक ..... असते.
 अ) पैलू   ब) तत्वज्ञान   क) महत्त्व   ड) मूल्ये
२. संविधानाची प्राथमिक ओळख संविधानाची ..... म्हणून म्हटले जाते.
 अ) प्रस्ताविका   ब) विभाग   क) कलमे   ड) आशय
३. .... हा राष्ट्राचा मूलभूत आणि सर्वोच्च कायदा आहे.
 अ) राज्य   ब) संविधान   क) कायदे   ड) अधिनियम
४. नागरिकांसाठी ..... म्हणून मूलभूत हक्क गरजेचे आहेत.
 अ) स्वातंत्र्य   ब) अधिकार   क) तत्त्वे   ड) कर्तव्ये
५. भारतीय संविधानाच्या ..... कलम यादीत मूलभूत हक्कांचा उल्लेख केला आहे.
 अ) ०७ ते ११   ब) १२ ते ३५   क) ३६ ते ४०   ड) ४१ ते ५०
६. .... हे कल्याणकारी राष्ट्र उभारणीचे उद्दीष्ट्य आहे.
 अ) प्रस्ताविका   ब) मार्गदर्शक तत्त्वे   क) मूलभूत हक्क   ड) मूलभूत कर्तव्ये
७. मूलभूत हक्कांची अंमलबजावणी ही राष्ट्राची ..... जबाबदारी आहे.
 अ) राजकिय   ब) कायदेशीर   क) न्यायिक   ड) प्रशासकिय
८. सामाजिक न्याय याचा ..... समान वागणूक हा पाया आहे.
 अ) राष्ट्र   ब) मानव   क) कायदे   ड) नियम
९. भारतीय संविधानाच्या उद्देशिकेला ..... असे म्हटले जाते.
 अ) भाग   ब) आत्मा   क) हृदय   ड) काया
१०. .... च्या यशस्वीतेकरीता मूलभूत हक्क आवश्यक आहेत.
 अ) कायदे   ब) न्यायव्यवस्था   क) लोकशाही   ड) जीवन

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)

- १) भारतीय राज्यघटनेची मार्गदर्शक तत्त्वे स्पष्ट करा.
- २) कायद्यांचे प्रकार वर्णन करा.
- ३) कायदेशीर मदतीची संकल्पना स्पष्ट करून गरज लिहा.
- ४) मूलभूत कर्तव्ये स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)

- १) मूलभूत हक्क लिहा.
- २) भारतीय संविधानाची उद्देशिका स्पष्ट करा.
- ३) भारतातील न्याय व्यवस्थेचे वर्णन करा.

प्र.४ टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) (१५)

- १) कायदेशीर हक्क: संकल्पना
- २) महिलांचे अधिकार
- ३) सामाजिक न्याय संकल्पना
- ४) अनुसूचित जाती व जमातींचे अधिकार

Sub : Social Legislation (25 CP 602)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (10)

1. Every nations Constitution having its own-----
a) Dimensions   b) Philosophy   c) Importance   d) Values
2. The initial introduction of Constitution is called as----- of constitution
a) Preamble   b) Sections   c) Articles   d) Content
3. The ----- is the fundamental and supreme Act of nation.
a) State   b) Constitution   c) Legislation   d) Acts
4. Fundamental rights are essential-----for the citizen
a) Freedom   b) Rights   c) Principles   d) Duties
5. In which list of Article----- the fundamental rights are mentioned in Indian Constitution
a) 07 to 11   b) 12 to 35   c) 36 to 40   d) 41 to 50
6. To establish the welfare state is the objective of -----
a) Preamble   b) Directive Principles   c) Fundamental Rights   d) Fundamental Duties
7. Implementation of Fundamental rights is the ----- responsibility of state.
a) Political   b) Legal   c) Judicial   d) Administrative
8. The base of social justice is equal treatment for all the -----
a) Nation   b) Human being   c) Legislation   d) Rules
9. Preamble is called as the ----- of Indian Constitution
a) Part   b) Soul   c) Heart   d) Body
10. For successful----- fundamental rights are essential
a) Legislations   b) Judiciary   c) Democracy   d) Life

Q.2 Answer in brief (Any two) (20)

- 1) Explain the Directive Principles of State Policy
- 2) Describe the types of laws
- 3) Write the concept of legal aid and its need
- 4) Elaborate fundamental duties

Q.3 Answer any one of the following. (Any one) (15)

- 1) Write the fundamental rights
- 2) Explain the preamble of Indian Constitution
- 3) Describe the judiciary system in India

Q.4 Short notes (any three) (15)

- 1) Concept of legal rights
- 2) Rights of Women
- 3) Concept of Social Justice
- 4) Rights of Scheduled Castes & Scheduled Tribes
